

БУРГАСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ
ЦЕНТЪР ПО ИНФОРМАТИКА И ТЕХНИЧЕСКИ НАУКИ

Утвърдил:
Декан на ЦИТН, проф.д-р Р.Долчинков

У К А З А Н И Е
ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ДИПЛОМНА РАБОТА

Степен на обучение:
Бакалавър и Магистър

Форма на обучение:
редовна и задочна

Бургас

Разработването на дипломна работа е процес, с който приключва обучението на част от студентите на **Бакалавърската** и всички студенти от **Магистърската** програми. Останалата част от **Бакалавърската** програма завършват своето обучение с държавен изпит. Процесът на завършване на обучението с разработване на дипломна работа включва следните етапи:

1. Избор на тема на дипломната работа и научен ръководител.
2. Разработване на дипломната работа.
3. Техническо оформяне и предаване на дипломната работа.
4. Рецензиране на дипломната работа.
5. Защита на дипломната работа.

1. Избор на тема на дипломната работа и научен ръководител

Темата на дипломната работа се избира от дипломанта по обявен от ЦИТН списък с теми, които предварително са обсъдени в Образователната програма. Всяка тема е съпроводена от кратка анотация и препоръчителен списък от литература по нея. Изборът на тема за разработване от студента става след провеждане на предварителен разговор с научния ръководител, обявил темата. При съгласие от негова страна, студентът подава молба до Декана, с което официално заявява желанието си за разработване на дипломна работа по избраната тема. Допуска се обявена тема да се доуточни след консултация с научния ръководител, който я предлага. Тема за дипломна работа може да бъде предложена и от студенти или фирми, която след обсъждане в Образователната програма се възлага за изпълнение. Темата за дипломна работа е възложена след получаването на задание за дипломна работа, подписано от научния ръководител, студента, ръководителя на Образователната програма и Декана (Приложение 1). Заданието за дипломна работа се поставя след титулната страница в дипломната работа.

2. Разработване на дипломната работа

Разработването на дипломната работа се извършва по структура, определена от характера на темата – теоретична или практико - приложна. Заглавията и подзаглавията в дипломната работа, съответстващи на основните глави и параграфи се формулират от научния ръководител. Процесът на разработване на дипломната работа се съпровожда с прякото участие на научния ръководител чрез регламентирани консултации, на които дипломантът задължително се явява и отчита работата си до текущия момент. Дипломната работа се реализира в следните основни раздели:

а) Увод

В него се дават сведения за актуалността на разглеждания проблем. Накратко се описва начинът за решаването му в дипломната работа. Дават се кратки данни за използваните методи и средства. Уводът е в обем от 1-2 страници.

б) Основна част

Основната част в общия случай се състои от 4 глави, всяка изпълнена в обем, съобразен с нейната специфика:

Глава I. Обзор на съществуващи решения по избраната тема (20-30 страници)

Събира се и се обработва информация от различни литературни източници по избраната проблематика. Разглеждат се и се анализират вече съществуващи решения - програмни, технически или конструктивни. Накрая на главата се правят изводи, които правят преход към същинската част на разработката в следващите глави.

Глава II. Избор и обосновка на предлаганото решение (5-10 страници)

Извършва се избор на блокови и принципни схеми, алгоритми, модели, които ще се използват при изпълнение на заданието. Чрез теоретични изследвания, времедиаграми и други методи се обосновава решението, предлагано от дипломанта.

Глава III. Проектиране на конкретното устройство, хардуерно или програмно решение (5-15 страници).

Прилагайки придобитите знания в курса на обучение и самостоятелно усвоената информация във връзка с тематиката на дипломната работа се проектира конкретно схемно решение или програмна реализация. Изяснява се принципът им на работа, функции, възможности.

Глава IV Изследване и анализ на действието на проектираното устройство /програма / система (10-25 страници).

Провеждат се експериментални или компютърни (симулационни) изследвания, правят се сравнителни анализи и оценки на получените резултати. Доказва се достоверността на получените резултати, оценява се тяхната евентуална приложимост в практиката.

в) Заключение

Дипломантът анализира и обобщава получените резултати в разработката. Предлага своето виждане за използване на получените резултати или по-нататъшно развитие на темата (2-4 страници).

г) Използвана литература

Прилага се списък на ползваните литературни източници, подреден по азбучен ред на фамилията имена на авторите, като първо се изброяват заглавията на кирилица, а след това на латиница. Накрая се описват нормативни актове, стандарти, фирмени материали и др.

Всеки източник се номерира и описва по утвърдения стандарт.

Пример:

....

3. Стефанов Н., Наръчник по токозахранващи устройства, Изд. "Техника" София, 1991.

.....

5. Юдов Д., В. Вълчев, Преобразователна техника, Изд. "Онгъл" Варна, 2005.

.....

Дипломантът е длъжен да цитира посочената литература на местата в дипломната работа, където ползва взети от нея формули, схеми, програми или цитати по утвърдения начин – поставяне на номера ѝ в средни скоби : например [5].

д) Приложения

Включват таблици, схеми, текст на програми, инструкции за потребителя, методики, чийто обем и съдържание дават допълнителна информация към поместеното в основния текст на дипломната работа. Възможно е някои дипломни работи да нямат приложения.

е) Съдържание

Съдържанието на дипломната работа се поставя в края на дипломната работа след приложенията.

3. Техническо оформяне и предаване на дипломната работа

Дипломната работа за бакалаври е в обем от 50 до 70 страници, а за магистри – 60 до 80 страници. Разработената дипломна работа се оформя съобразно стандартните изисквания, отпечатва се във формат А4 и се подвързва в един екземпляр. (Предоставя се и едно копие на електронен носител за завеждане в ЦИТН). Разработената дипломна работа се предлага за мнение и отзив от страна на научния ръководител. След подпис от негова страна се предава в Образователната програма (инспектор УМО) в обявения срок.

4. Рецензиране на дипломната работа

Дипломната работа се рецензира от рецензент, определен от Декана на ЦИТН. В рецензията се дава отговор на следните въпроси:

1. В каква степен е изпълнено заданието от дипломанта;
2. Какви средства е използвал дипломантът за изпълнение на заданието и какъв е неговият личен принос;
3. Каква допълнителна дейност е реализирал при изпълнение на дипломното задание- експеримент, програма, внедряване в практиката на получените резултати.

Дипломната работа се предоставя за рецензиране не по - късно от десет дни преди датата на защитата. Дипломантът е длъжен да демонстрира разработката си, ако рецензентът поиска това. Оценявайки дипломната работа, рецензентът предлага на Държавната изпитна комисия да допусне или не дипломанта до защита. Рецензиите се предават в два екземпляра: един за прилагане в дипломната работа и един за дипломанта.

5. Защита на дипломната работа

Защитата на дипломната си работа дипломантът прави пред Държавна изпитна комисия в ден, определен със заповед на Ректора. Защитата е открита и на нея могат да присъстват преподаватели, студенти и граждани. Защитата се извършва в следната последователност:

- а) Председателят на Държавна изпитна комисия (ДИК) разкрива процедура за защита на дипломната работа на дипломанта;
- б) Дипломантът прави кратка презентация на дипломната си работа в рамките до 10 минути. За онагледяване на обсъжданата тема се използват табла, компютър, шрайбпроектор или демонстрация на работата на реализирано от дипломанта устройство;
- в) Рецензентът прочита рецензията на дипломната работа и задава доуточняващи въпроси. Ако рецензентът отсъства, рецензията се прочита от член на Държавната изпитна комисия;
- г) Дипломантът отговаря на забележките и въпросите на рецензента;
- д) Задават се въпроси от членовете на Държавната изпитна комисия и от присъстващите;
- е) Дипломантът отговаря на зададените въпроси;
- ж) Председателят на Държавна изпитна комисия (ДИК) закрива процедурата за защита на дипломната работа на студента.

6. Оценяване на дипломната защита и на дипломната работа

На закрито заседание Държавната изпитна комисия оформя оценката за разработка и защита на дипломната работа . Научният ръководител на дипломанта и рецензентът имат право да присъства на заседанието на ДИК за оформяне на оценката със съвещателен глас. Влияние върху оценката могат да окажат допълнителни документи, като:

- а) писмо за полезността на разработената дипломна работа за дадена фирма или организация, документ за внедряване;
- б) участие на дипломанта в студентска научна сесия с разглежданата тема;
- в) участие на дипломанта в научни конференции или публикации в научни списания.

ЗАБЕЛЕЖКА: Предложените указания се използват за студентите от Образователно- квалификационна степен “Бакалавър” и “Магистър”, като за “Магистър” се включват следните допълнения:

1. Дипломното задание трябва да бъде с по-висока степен на сложност и да бъде изготвено в тримесечен срок преди защитата.

2. При изпълнение на т. 2 и т. 3 от основната част на дипломната работа трябва да има теоретичен анализ на предлаганите решения и методи за проектиране;

3. Изследването в т.4 от основната част на дипломната работа да има позадълбочен характер, отразявайки спецификата на разглеждания в дипломната работа проблем.

Приложение 1

БУРГАСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ
Център по информатика и технически науки

Декан:
проф.д-р Р.Долчинков

ЗАДАНИЕ
за дипломна работа

на студента: .....фак. № .....

специалност: “.....”

Образователна-квалификационна степен:.....

Тема:.....

Исходни данни:.....

Съдържание на обяснителната записка

Увод

Гл.1. Обзор на ...

Гл.2. Избор и обосновка на ...

Гл.3. Проектиране на...

Гл.4. Изследване...

Заключение

Приложения:...

Дата на задаване:..... год.

Срок за предаване:.....год.

Ръководител: ..... Подпис:.....

Дипломант:..... Подпис:.....

Пр. Координатор:..... Подпис:.....

.....